

هنر

نامه‌عبدالحسین مختیاد به رئیس جمهوری ... کسرت کیوان ساکت در شهرهای مختلف ... حرف زدن از پشت دیوارها ... روزهای شلوغ اداره تاتار ...

۱۴

۱۵

خشونت یعنی همین که می‌بینید ... سیمای نجیب مرد خشونت‌آفرین ... جهان مردانه، زنانه‌نویسی و رمانتیسیم ... نخستن روبه‌روی دریا ...

۱۶

۱۷

فرهنگ و هنر

اندیشه و تاریخ

نگاهی به علل گرایش عمومی به فال‌بینی ... توضیح مفاهیم اخلاقی ... عذر شوستر را خواستند ... آرتور کانن‌دویل ...

۱۸

۱۹

مشروطه

تور و سرکوب آغاز شد ... هرج و مرج عامل بازتولید استبداد ...

۲۰

آن‌لاین

اولویت روابط عمومی‌ها در سال ۸۵

امیر ترقی‌نژاد

باید قبول کنیم که روابط عمومی در کشور ما آنگونه که بایسته و شایسته است به جایگاه واقعی خود دست نیافته است هر چند که در این رابطه پیشرفت‌های محسوسی صورت گرفته اما نسبت به سایر کشورهای جهان می‌توان گفت که ما هنوز در ابتدای راه هستیم، در ابتدای همین راه باید گفت این روزها در اکثر سازمان‌ها و نهادها، روابط عمومی‌ها با بی‌مهری روبه‌رو شده‌اند و این نکته را هم می‌توان گفت که بی‌مهری به روابط عمومی زمانی برای مدیران و سازمان‌ها مشکل‌آفرین خواهد شد. هوشمند سفیری پژوهشگر و مدرس رشته روابط عمومی در مورد اولویت‌های روابط عمومی در سال ۸۵ می‌گوید: اولویت اول در سال جدید باید اعلام سیاست‌ها و استراتژی‌های دولت‌نهم در زمینه روابط عمومی باشد. وی با تأکید بر اینکه در سالی که گذشت سال پرتحرکی در حوزه روابط عمومی مشاهده نکردیم، اظهار می‌دارد: اجزایی شدن سند توسعه روابط عمومی، تدوین برنامه‌های آموزش مدون روابط عمومی، تقویت و حمایت از نهادهای صنفی و مدنی، توسعه شورای روابط عمومی استان‌ها، حمایت معاونت فرهنگی وزارت ارشاد در تولید کتاب‌های روابط عمومی از مواردی است که باید به آن توجه شود. لیلا نیرومند استاد علوم ارتباطات دانشگاه آزاد می‌گوید: تشکیل یک اتحادیه برای کارکنان روابط عمومی که کارگزاران روابط عمومی بتوانند در آن احساس امنیت شغلی داشته باشند و از حقوق خود دفاع کنند از اولویت‌های جدی در این زمینه است. وی می‌افزاید: در سال‌های گذشته جشنواره و همایش‌های گوناگونی در مورد روابط عمومی برگزار شد اما باید به دید کارشناسانه ببینیم که واقعاً با برگزاری این همایش توانستیم پیشرفتی داشته باشیم یا نه؟ اما سفیری برخلاف نظر نیرومند معتقد است که در همین سال گذشته مهم‌ترین کار در حوزه روابط عمومی همان گردهمایی و برگزاری برنامه‌هایی در این زمینه از جمله برگزاری سمپوزیم و کنفرانس بین‌المللی روابط عمومی بود که تا حدودی در جامعه پررنگ تر بود.

وی همچنین می‌گوید: «خبرگزاری روابط عمومی» نیز یکی از کارهای مهمی است که امیدواریم در سال ۸۵ این امر محقق شود. عباس ماندگاری کارشناس ارشد علوم ارتباطات اجتماعی بر این اعتقاد است که در سال جدید باید به دوره‌های آموزشی روابط عمومی‌ها در بلندمدت و کوتاه‌مدت توجه جدی شود. وی می‌افزاید: متأسفانه در برنامه ریزی‌های صورت پذیرفته آموزش روابط عمومی‌ها به فراموشی سپرده شده است و اگر گهگاهی هم سمینارها و دوره‌های آموزشی به صورت موردی برگزار می‌شود کارگزاران روابط عمومی‌ها به دلیل انبوه فعالیت‌های سازمانی نمی‌توانند شرکت کنند. وی می‌گوید: یک نکته بسیار مهم این است که مردم کمتر با وظایف روابط عمومی‌ها آشنایی دارند که به تقابل اصحاب وسایل ارتباط جمعی و روابط عمومی‌ها برمی‌گردد که این رقابت ناسالم لطمانت زیادی به روابط عمومی‌ها وارد کرده است و همین مسئله باعث شده تصویر افکار عمومی و اطلاع‌رسانی دقیق به موقع صورت نگیرد.

ماندگاری بر این باور است که روابط عمومی‌ها در سال ۸۵ برای پیشبرد اهداف سازمانی و اطلاع‌رسانی به موقع به خبرنگاران و روزنامه‌نگاران نیاز مبرم دارند و این ضرورت همکاری باید بیش از پیش نمایان‌تر شود. محمودرضا رمضوی محقق و نویسنده روابط عمومی با اشاره به اینکه یکی از مسائلی که باعث پیشرفت روابط عمومی‌ها می‌شود توجه به آموزش است، اظهار می‌دارد، وزارت ارشاد در تولید کتاب‌های روابط عمومی، تحقیقات و مقالات روابط عمومی باید حمایت جدی داشته باشد.

وی می‌گوید: روابط عمومی‌ها در حال حاضر به تکنیک‌های جدید آشنا نیستند و باید در سال جدید از طرق آموزش و تحقیقات این شکل را برطرف نماییم. به هر حال به نظر می‌رسد، روابط عمومی مورد بی‌توجهی بسیاری از مدیران ارشد دستگاه و سایر واحدهای مربوطه قرار گرفته است و متأسفانه در این میان بسیاری از روابط عمومی‌ها نیز بر تحریر و نصب پلاکارد و تشریف‌ات‌های که جزء بسیار کوچکی از وظایف روابط عمومی است تکیه دارند؛ غافل از اینکه هر کدام از کارکردهای روابط عمومی در جای خود تأثیرگذار و مؤثر خواهد بود. از سوی دیگر با وجود فعالیت‌های بسیار زیاد روابط عمومی هنوز چارت مناسب تشکیلاتی برای روابط عمومی‌ها وجود ندارد و اغلب مدیران کل با روابط عمومی ناآشنا هستند و همچنین هنوز در بسیاری از ادارات و نهادهای نمی‌پذیرند که روابط عمومی مدیریت است. بنابراین اگر روابط عمومی به مثابه چشم، گوش و پشینی سازمان است به واقع باید برای نقش و وظایف روابط عمومی، قانونی برقرار ساخت تا با نظام مند بودن اختیارات و وظایف و شفاف کردن حوزه وظایف در متن قانون بتواند بنابر آنچه که بر دوش آنها نهاده‌اند عمل کند.

(سیاست روز ۸۰/۱۱/۱۰) از همین روست که در کشور کوچک قطر تا قبل از برپایی شبکه الجزیره به‌رغم آنکه وجود انتخابات در قانون اساسی کشور پیش‌بینی شده است کمترین تأثیر را در صحنه سیاسی کشور داشت ولی یک سال پس از افتتاح الجزیره، نه تنها انتخابات در قطر برگزار شد بلکه برخلاف سنت رایج در دنیای اعراب، زنان نیز حق رای و شرکت در انتخابات را یافتند. این تازه اولین تأثیر این شبکه بود چرا که رهبران عرب به قدرت یک شبکه خبری پی برده و تأثیر آن را در جامعه خود درک کردند لذا بسیاری از کشورهای عرب خاورمیانه اقدام به تأسیس مراکز خبری و شبکه‌های ماهواره‌ای کردند. یکی از قوی‌ترین و ثروتمندترین این شبکه‌ها، العربیه متعلق به دولت سعودی است که با تطبیع در پرداخت حقوق بالا اقدام به جذب خبرنگاران و گزارشگران الجزیره کرده ولی واقعیت آن است که در حال حاضر هیچ گزینه‌ای نمی‌تواند جانشین الجزیره در خاورمیانه باشد.

آنچه باعث شد تا این شبه جزیره کوچک در حاشیه جنوبی خلیج فارس که تمام مساحت آن یازده هزار و پانصد کیلومتر مربع است و در نقشه جغرافیایی جهان به صورت یک نقطه ریز دیده می‌شود اسم و رسمی میان کشورهای دنیا و نقشه زمین پیدا کند، نه استقلال کشور به سال ۱۹۷۱ و نه کشف میدان گازی و ارتقا به سطح پردرآمدترین کشورهای عربی در دهه ۸۰ و نه کودتای پسر علییه پدر در سال ۱۹۹۵ بود که اتفاقاً این مورد آخر اهمیت کمتری از دو مورد قبلی در تاریخ کوتاه این شبه جزیره دارد، این اتفاق تنها یکی دو روز در تیتیر اخبار جای داشت. آنچه باعث شد قطر کوچک پرآوازه شود، افتتاح شبکه خبری الجزیره در سال ۱۹۹۶ بود. در یکم نوامبر آن سال قطر با اختصاص بودجه ۱۵۰ میلیون دلاری اقدام به تأسیس شبکه خبری الجزیره کرد. در تسریع روند شکل گیری این شبکه چند عامل مؤثر بودند.

۱- توسعه میدانی گاز طبیعی قطر و تسریع در روند برداشت و فروش این منابع و کسب درآمدهای سرشار دولتی برای سرمایه‌گذاری در زمینه‌های مختلف دست حکومت را حسایی باز کرد.

۲- در پی پخش تلویزیونی مراسم تشییع جنازه یکی از شاهزادگان مونت سعودی در شبکه تلویزیونی Orbit،

دولت عربستان که تأمین‌کننده مالی تلویزیون مذکور بود اقدام به فسخ قرارداد خود کرد. این اقدام دولت سعودی باعث بیکاری پرسنل عرب تلویزیون اربیت شد. شبکه الجزیره که در ابتدای راه بود، با استفاده از این فرصت طلایی با وعده کار توأم با آزادی عمل و دستمزد بالا اقدام به جذب این نیروها کرد.

۳- تعطیلی بخش عربی BBC باعث شد تا خبرنگاران و گزارشگران عرب آن شبکه به کمک یک روزنامه‌نگار فلسطینی جذب شبکه الجزیره شوند. اینها افرادی باتجربه و زبده بودند. این امر حتی این شبهه را ایجاد کرد که BBC در تشکیل الجزیره نقش اصلی را ایفا کرده است.

همای بخت و اقبال هم با الجزیره همراه بود. دو اتفاق مهم سبب شد تا نام و آرم قطره‌ای شکل الجزیره بر روی گزیده‌های اروپا و آمریکا و دیگر نقاط جهان جاشوخ کند. هنگامی که شبکه CNN دفتر خبری خود را در کابل به دلیل کمبود خبر و عدم سودآوری تعطیل کرد، الجزیره در افغانستان یکه و تنها ماند. پس از واقعه ۱۱ سپتامبر و متعاقب آن حمله آمریکا به افغانستان، الجزیره توسط خبرنگار معروفش تیسیر علونی (Taysir Allouni)، حاکم بالمنازع انتشارات خبر از افغانستان به سراسر جهان شدند. گزارش‌های الجزیره به سرعت به عنوان تنها منبع خبری قابل قبول در افغانستان مورد پذیرش و درخواست جهانیان واقع شد. مصاحبه‌های علونی و ارسال پیام‌های پی در پی سران القاعده به خصوص بن لادن سود سرشار را نصیب شبکه کرد. الجزیره بابت فروش هر دقیقه توار پیام‌های بن لادن مبلغ ۲۰ هزار دلار از خریداران مطالبه می‌کرد و این در حالی بود که بودجه سالانه آن ۶۰ میلیون دلار برآورد می‌شود. جالب است که بدائیم بودجه سالانه شبکه CNN حدود یک میلیارد دلار است. علاوه بر فروش خبر به شبکه‌های خبری دنیا شبکه‌های صاحب‌نامی چون CNN، BBC و ZDF جزء مشتریان پر و پا قرص الجزیره شدند و به ناچار قراردادهای سرسام‌آوری با مدیران شبکه منعقد کردند. و این شبکه‌های صاحب‌نام و دارای اعتبار مجبور شدند اخبار الجزیره را با ذکر منبع و علامت مخصوص «خاص بالجزیره» بر روی آنتن بفرستند. اگر در جنگ اول خلیج فارس CNN به دلیل انتشار اخبار شجاعانه‌اش لقب

سلطان جنگ گرفت، این بار در افغانستان شبکه سلطانی جنگ به نام الجزیره رقم خورد و نام و آوازه آن جهانی شد. گزارش‌های پی در پی و دسترسی آسان علونی به رهبران طالبان و القاعده و ناپدید شدن ناگهانی نامبرده از افغانستان بلافاصله پس از پایان جنگ، این طن و گمان را تقویت کرد که نامبرده و شبکه الجزیره احتمالاً روابط مشکوکی با القاعده و طالبان داشته‌اند. این گمان برای علونی گران تمام شد چرا که او یک سال بعد در گراندای اسپانیا دستگیر و توسط دادگاه به ۷ سال زندان محکوم شد. او با وجود بیماری قلبی در حال گذراندن دوران محکومیت خود است و شبکه الجزیره با راه‌اندازی سایت اینترنتی www.FreeAllouni.com از طریق مردمی اقدام به دادخواهی برای نامبرده کرده است.

جنگ در افغانستان برای الجزیره خیلی زود تمام شد و در حالی که به نظر می‌رسید دوران حکومت خبری الجزیره به پایان رسیده و این شبکه اقدام به پخش اخبار معمولی و روزمره کرده است، حمله نظامی آمریکا به عراق، یک بار دیگر الجزیره را کانون خیرسازیی ساخت. اما این بار آمریکایی‌ها اجازه همراهی خبرنگاران الجزیره را با نیروهای نظامی آمریکا ندادند. پس شبکه نیروهای خود را به داخل شهرهای عراق گسترش داد، و با انتشار خبر و ارسال تصاویر غم‌انگیز و دلخراش از بمباران مراکز شهری و مسکونی دنیا را تکان داد. این در حالی بود که آمریکایی‌ها ادعا می‌کردند اهداف آنها تنها مناطق نظامی و غیرمسکونی است اما الجزیره با فیلم‌های خود چیز دیگری را نشان می‌داد. کار به آنجا کشید که جورج بوش از امیر قطر درخواست کرد تا از نفوذش در شبکه استفاده کند ولی امیر قطر آن را تنها یک توصیه خواند! بمباران دفتر الجزیره در بغداد به تاریخ ۱۸ آوریل ۲۰۰۳ کمترین پیامد کینه و خشم آمریکایی‌ها را از شبکه الجزیره نشان داد. در پی این حمله طارق ایوب از کارکنان شبکه جان باخت و عده‌ای مجروح شدند. با پایان جنگ در عراق، الجزیره همچنان به گزارش اخبار و تصاویر خود از درگیری‌ها و ناوانمی‌های عراق ادامه داد و خشم و کینه آمریکا کاهش نیافت به طوری که در نوامبر ۲۰۰۵ دلیلی مرور ادعا کرد که جورج بوش به ناوهای آمریکایی مستقر در خلیج فارس که در عملیات فلوجه شرکت داشته‌اند دستور حمله به مرکز

اصلی الجزیره در دوحه را نیز مطرح کرده بوده است. در پی درج این خبر یک عکس به سراسر جهان مخابره شد که طی آن کارکنان شبکه الجزیره در دوحه در حرکتی نمادین جلوی در ورودی شبکه جمع شده و به عنوان اعتراض و اطلاع‌رسانی به جهانیان عکسی به یادگار انداختند. این عکس مدت‌ها سوزه خبری مطبوعات و خبرگزاری‌های جهان بود. به هر روی این دو حمله نظامی سبب شد تا الجزیره جای خود را در بین شبکه‌های خبری دنیا بازنماید و به ادعای مسئولین شبکه سایت خبری الجزیره جزء ۵ سایت پر بیننده دنیا قرار گیرد. در آوریل ۲۰۰۴ بنیاد وبی webby foundation اعلام کرد که سایت الجزیره یکی از ۵ سایت برتر خبری دنیا بوده دو سایت دیگر مورد نظر این بنیاد BBC و نشنال جئوگرافی بودند.

شعار شبکه «لرای و لرای‌الآخر» است؛ «نظر و نظر دیگری». به عبارتی شکل کار در الجزیره به گونه‌ای است که افراد و جریان‌های مختلف در هر کشوری می‌توانند آزادانه نظرشان را بیان کنند. آنان معتقدند در خلق یک حادثه دو یا چند عامل تأثیرگذارند لذا باید تمام طرفین برای تبیین علت‌ها و چگونگی وقوع حادثه به مخاطبان معرفی شوند بنابراین نظرات آنان باید روبه‌روی هم قرار گیرند از نظر الجزیره اسرائیل و فلسطین هر دو در خلق حادثه شریک هستند لذا نظرات کارشناسان فلسطینی و اسرائیلی به طور همزمان پخش می‌شود و این در تمام شئون کاری شبکه الجزیره حاکم بوده و بدون تعصب و پیشداوری به انتشار خبر می‌پردازند. این سیاست خبری باعث شده است که مسئولین شبکه اعلام نمایند حدود ۴۰ تا ۵۰ میلیون نفر در سراسر جهان بیننده شبکه الجزیره هستند؛ ۲۵ درصد این افراد بین سن ۱۵ تا ۲۹ سال قرار دارند و روزانه بین ۳ تا ۴ ساعت از وقت خود را به الجزیره اختصاص می‌دهند. ۶۷ درصد بینندگان شهرنشین و بینندگان با تحصیلات متوسطه ۳۷ درصد و دارای مدارک دانشگاهی ۲۹ درصد را تشکیل می‌دهند. بدیهی است ۹۶ درصد بینندگان مسلمانان و تنها ۴/۲ درصد از مسیحیان بیننده الجزیره هستند. به گفته سایت رسمی الجزیره، اعراب ساکن ایران حدود ۴۸۰ هزار نفر هستند که ۶۰ درصد آنان بیننده الجزیره هستند. الجزیره علاوه بر شبکه خبری عربی زبان اقدام به افتتاح شبکه‌های الجزیره بین‌المللی – الجزیره ورزشی، الجزیره زنده که جریان کنفرانس‌ها و سمینارها را به طور مستقیم و بدون ویرایش گزارش می‌کند، الجزیره کودکان، الجزیره اردوزبان، کانال موزیک و روزنامه بین‌المللی الجزیره کرده است.

با پیوستن جاش دایشینگ (سخنگوی سابق نظامیان آمریکا در عراق) در سپتامبر ۲۰۰۵ به الجزیره بین‌المللی و نیز دیدید فراسات و جیمز رایت گزارشگران باتجربه CNN و ریز کان از BBC به الجزیره سطح توقع در گزارش و تفسیر خبر در الجزیره بسیار بالا رفته است. اهدای جوایز بنیاد این‌رشد در سال ۱۹۹۹ و نیز کسب جایزه شجاعت در تبادل آزاد اطلاعات در سال ۲۰۰۵ نصب شبکه الجزیره شد.

اینها کمترین پاداش از سوی رسانه‌ها و بنیادهای بین‌المللی به الجزیره هستند. این شبکه بزرگترین پاداش خود را از اعتماد بینندگانش که روزبه‌روز پرشمارتر می‌شوند دریافت می‌نماید.

*** کارشناس ارشد تحقیق در ارتباطات**

چین و انتشار ۹ هزار مجله و ۱۹۰۰ روزنامه

محمود فاضلی

مجازات قرار گرفته و از چرخه کار رسانه‌ای بیرون رانده شود. «معاون اداره انتشارات و مطبوعات چین، همچنین تأکید دارد: «این کشور از انتشار ۶۰ روزنامه و نشریه ادواری غیرقانونی، شماری از روزنامه‌های غیرقانونی به منظور محافظت از حق مالکیت معنوی و نظم بازار انتشارات جلوگیری کرده است.» به گفته وی یکی چهارمین بار از سال ۲۰۰۴ میلادی است که بکن فهرست تعدادی از روزنامه‌ها و نشریات غیرقانونی را با عنوان «باله‌های بازار فرهنگ» منتشر می‌کند. براساس اعلام اداره انتشارات و مطبوعات دولت چین براساس قوانین هیچ سازمان و یا فردی حق چاپ و نشر و یا واردات نشریات بدون مجوز دول را ندارد. نشریات زبان‌های خارجی که برای خارجییانی که در چین کار می‌کنند، چاپ می‌شود، به دلیل آنکه رسماً به تصویب نرسیده‌اند، غیرقانونی است و امکان چاپ نخواهند داشت. اما خارجییانی که در چین کار می‌کنند می‌توانند از طریق شرکت‌های تجاری انتشاراتی، نشریات و روزنامه‌های خارجی را سفارش دهند.

گفته می‌شود هم‌اکنون ۱۴/۵ درصد روزنامه‌های جهان در این کشور منتشر می‌شود. بنابر این گزارش،